

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 70

Maribor, četrtek 27. marca 1930

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Nove nade

ANGLIJA PRISTOPI K SREDOZEMSKI POGODBI, DA REŠI LONDONSKO RAZOROŽITVENO KONFERENCO. — ODPOR ZEDINJENIH DRŽAV.

LONDON, 27. marca. Kakor se za-
trjuje je ministrski predsednik Mac-
donald po svojem razgovoru z ame-
riško delegacijo predlagal ministr-
skemu svetu, da naj Anglija, da se
najde izhod iz zagate, v katero je
zašla londonska konferenca, pristopi
k sredozemski pogodbi pod pogojem,
da pristopijo Zedinjene države kot po-
svetovni član. Zakl. kancel. Snow-
den je imel prvotno sicer pomisle-
ke proti taki možnosti rešitve london-
ske konference, vendar pa je končno
tudi on opustil svoj odpor, nakar je
bil Macdonaldov predlog soglasno

sprejet od ministrskega sveta.

WASHINGTON, 27. marca. Snoči je
izjavil visok uradnik državnega oddelka
za zunanje zadeve, da predsednik Zedi-
njenih držav Hoover slejkoprej odklanja
vsak predlog o konzultativni pogodbi
med 5 pomorskimi velevladstvi. Kljub te-
mu pa obstoja še vedno nada, da se bo
posrečilo najti izhod, ki ne bo obreme-
njeval Zedinjenih držav z nobenimi vo-
jaškimi jamstvi, a bo vendar podano jam-
stvo za varnosti, ki jih zahteva Francija
za slučaj omejitve svojega mornariške-
ga programa.

zahteva predvsem: 1. Velika Britanija
prizna neodvisnost Egipta. 2. Angleške
čete zapuste Egipt. 3. Režim ob Nilu in
namakanje se organizira nanovo. 4. Su-
dansk vprašanje naj se uredi na novi
podlagi. Nahas paša je mnenja, da boste
vprašanji Sudana in umaknitve angle-
ških čet iz Egipta predmet dolgih po-
gajanj, ker gre pač za vojaško zaščito
Sueškega prekopa.

Celjska anketa

delegatov okrajnih cestnih odborov, ki
se je — kakor smo že poročali — vršila
minulo nedeljo, je poleg vprašanja likvi-
dacije okrajnih zastopov razpravljala v
svojem drugem delu razprave veliko ak-
tualnejše in za našo splošnost veliko po-
membnejše vprašanje: Kako ohraniti na-
še ceste vsaj v dosedanjem stanju in ka-
ko omogočiti njih trajno izboljševanje?
Zakaj hvala Bogu je že globoko med na-
rod začelo prodirati prepričanje o potre-
bi dobrih cest ne le za vsakdanje potre-
be našega kmetovalca, trgovca in obrt-
nika neposredno, ampak tudi prepriča-
nje o njih potrebi za splošni promet, za
avtomobilizem, za turizem in za najraz-
ličnejše panoge gospodarskega življe-
nja, in s tem posredno zopet za kmeta,
trgovca, obrtnika itd. O vseh teh vpra-
šanjih smo že ponovno pisali in ne sma-
tramo potrebnim, se zopet spuščati v to-
zadevno razpravo.

Toda celjska anketa je z odločno ge-
sto načela tudi vprašanje novega zakona
o samoupravnih cestah, ki žal problema
naših cest — mislimo tu ceste v dravski
banovini in zlasti v mariborskem okrožju
— ni prijel s prave strani, in ki nam je
zopet dokaz več, da je treba zlasti pri
izdelavi zakonov, ki segajo globoko v
gospodarsko življenje naroda, sodelova-
nja kompetentnih činiteljev iz vse drža-
ve. Z novo kategorizacijo naših cest so
se zgodile usodne napake: velik del biv-
ših deželnih in okrajnih cest je bil s 1.
jan. t. l. zopet deklariran za občinske ce-
ste. Vsi, ki poznamo razmere, vemo, kaj
to pomeni. Vse te ceste so dozdej vzdr-
ževali okrajni zastopi, da so vsaj za naj-
večjo potrebo odgovarjale svojim name-
nom. Da naše občine, ki pri svojih skro-
mnih dohodkih ponekod že dosedajnih
občinskih cest niso mogle v redu vzdrže-
vati, tega novega prirastka ne bodo
mogle vzdrževati in da bo na ta način
skoro četrti del dozdej kolikor toliko do-
brih cest začel propadati, na ogromno
škodo našega celokupnega gospodarstva
in tujkega prometa, je na dlani.

Delegati okrajnih cestnih odborov so
se zato na nedeljskem zborovanju v Ce-
lju prav tako kakor nedavno na svojem
občnem zboru delegati mestnih, trških
in zdraviliških občin, z vso odločnostjo
izjasnili za zahtevo po spremembi odnos-
no korekturi cestnega zakona. »Bivše
okrajne in deželne ceste — tako so skle-
nili zahtevati na merodajnih mestih —
ki so bile z novim letom deklarirane za
občinske ceste (med temi so tudi baš naj-
važnejše dovozne ceste na kolodvore
itd!), naj se kategorizirajo kot banovinske
ceste prvega ali vsaj drugega reda
in naj se izroče v oskrbovanje okrajnim
cestnim odborom.« Da, delegati okr.
cestnih odborov so v globokem pozna-
vanju in pravilnem razumevanju naših
prilik šli še dalje in pristavili željo, naj
»bi se prevzele v oskrbo kot banovinske
ceste tudi še druge občinske ceste, ki so
bile dozdej v občinski oskrbi«, ki so pa
velike važnosti kot prometne vezi posa-
meznih važnejših krajev. V zvezi z za-
htevo po reviziji zakona o samouprav-
nih cestah so kot logično konsekvenco

Brat Pilsudskega prevzel
sestavo vlade

VARŠAVA, 27. marca. Predsednik poljske
republike je potem ko se je pone-
srečila misija senatskega maršala Szy-
manskega, poveril sestavo novega poli-
skega kabineta poslancu vladnega blo-
ka, Janu Pilsudskemu, bratu maršala
Pilsudskega, ki je mandat sprejel.

Učina za Youngov načrt v
francoskem parlamentu

PARIZ, 27. marca. Jutri se bo v po-
slanski zbornici nadaljevala razprava
o Youngovem načrtu, ki bo trajala več
dni. Kakor poročajo današnji listi, je
večina za Youngov načrt že za gotov
ljena, ker so tudi radikalni socialisti
izjavili, da bodo glasovali za pogodbo.

Naraščanje brezposelnosti
v Angliji

LONDON, 27. marca. V Angliji je se-
daj 1,621.800 delavcev brez posla. Te-
kom enega meseca je število poraslo za
57.993. Opozicijski listi ostro napa-
dajo delavsko vlado, češ, da dosedaj še
ni izdala nobenega uspešnega ukrepa
za pobijanje brezposelnosti.

LONDON, 27. marca. Angleški ko-
munisti so sklenili, da v priroze v pro-
test proti vedno bolj naraščajoči brez-

postavili zahtevo, naj banska uprava ra-
di ohranitve že pridobljenih dobrin teh
cest dovoli okrajnim cestnim odborom,
da smejo bivše okrajne ceste do nove
kategorizacije cest še nadalje vzdrževati
po dosedanjem načinu.

V zvezi s tem so delegati naravno
morali tudi razpravljati še o dveh vpra-
šanjih: o potrebi prispevanja za vzdr-
ževanje cest s strani onih, ki jih čezme-
rno uporabljajo, to so predvsem industri-
ja, avtobusna podjetja itd., in o vpraša-
nju razmerja med cestnimi nadzornimi
organi in bansko upravo na eni ter okraj-
nimi cestnimi odbori na drugi strani.
Glede prvega vprašanja je bil storjen
sklep, da se zaprosi banska uprava, naj
čimprej izda točna določila o prispev-
kih industrijev itd. za čezmerno upora-
bo cest. Razprava o drugem vprašanju
pa je pokazal — kakor smo že v ponde-
ljek povdarili! — da vprašanje polno-
močij okrajnih cestnih odborov še ni raz-

poselnosti v Angliji več »gladovnih
pohodov« na London. Prvi pohod bo
organiziran v Glasgowu. Delavska
stranka in svobodne strokovne orga-
nizacije so odrekle komunistom vsako
podporo.

Ljapčev proti odobravanju
atentatov v Macedoniji

SOFIJA, 27. marca. Kakor poroča
dnevnik »Zora«, je ministrski predsednik
Ljapčev izdal odredbo, da se mora vsak
list, ki bi odobral atentate macedoncev
na jugoslovanskem državnem ozemlju,
ali pa hujškal proti Jugoslaviji, takoj za-
pleniti ali pa sploh za vedno ustaviti.

Šaljapin težko zbolel

PARIZ, 27. marca. Svetovno znani ru-
ski basist in operni pevec, Fedor Šaljapin,
ki bi moral nastopiti te dni na »Scal-
li« v Milanu, je težko obolel.

Egipt in Anglija

RIM, 27. marca. Egiptski ministrski
predsednik Nahas paša, ki je na potu
v London, je izrazil tukajšnjim novinar-
jem svoje trdno prepričanje, da bo do-
segel z Veliko Britanijo sporazum, ki
bo varoval tako interese neodvisnosti
Egipta kakor tudi interese Anglije. Egipt

čiščeno. Ako delegati okrajnih cestnih
odborov naprošajo bansko upravo, naj
bi o svojih dopisih in nalogih, ki jih iz-
daja podrejenim okrajnim cestnim nad-
zornikom, obveščala tudi prizadete ceste-
ne odbore, odnosno naj bi se njeno po-
slovanje v tem pogledu vršilo potom
okrajnih cestnih odborov, je to dokaz, da
imamo danes glede cestnega skrbstva
dvojni sistem, ki nikakor ni v interesu
stvari. Jasno je, da okrajni cestni odbori
morajo kot pomožni organi banske
uprave biti oni organi, preko kojih vrši
banska uprava svoje službeno poslovanje
s cestnim osebjem, ker so sicer cestni
odbori nepotrebni in naj enostavno banska
uprava vrši vse njihove posle.

Vse to so vprašanja, ki zahtevajo nuj-
nega uvaževanja s strani kompetentnih
činiteljev in ki morajo biti v našem splo-
šnem gospodarskem interesu čimprej
razčiščena in rešena.

Največji predor na svetu

Med državama Čile in Argentina v
Južni Ameriki se vrše pogajanja za
zgradnjo predora, ki bi vezal obe drža-
vi. Med obema se nahajajo Andi, za Hi-
malajo največje gorovje sveta. Gradnja
železniške proge preko tega gorskega
grebena bi bila seveda predraga in zato
pač ni drugega izhoda, kakor — predor.
Dosedanji največji predor, simplonski je
dolga 20, predor skozi Ande pa bi bil
dolga 45 km. Seveda je nastalo vpraša-
nje, ali je gradnja tako dolgega predora
sploh izvedljiva. Strokovnjaki, ki so študi-
rali teren, so prišli do ugodnega za-
ključka. Čilenska vlada je zato načrt že
predložila parlamentu, ki ga je tudi spre-
jel. Stroški bodo znašali 4.000 milijonov
dinarjev, dela pa bodo trajala najmanj 5
let.

V sedmih dneh iz Londona v Indijo.

Angleška kralj. zračna služba je odlo-
čila, da pojde nova zračna črta London-
Indija preko centralne Evrope v Beo-
grad in Solun ter čez Sredozemsko mor-
je v Aleksandrijo (en dan). Nadaljnih 6
dni bo trajala vožnja iz Aleksandrije pre-
ko Bagdada in perzijskega zaliva.

JAD Triglav v Zagrebu

si je na rednem občnem zboru izvolil sle-
deči odbor za letni semester 1929-30:
Predsednik Kladnik Jože, cand. for.; pod
predsednik Gulič Vladimir, cand. med.;
tajnik Lippai Viljem, stud. iur.; blagajnik
Brinar Miran, cand. for.; knjižničar Kralj
Vladislav, stud. techn.; gospodar Tonej
Stane, cand. techn.; odbornik Koštomaj
Stane, cand. rer. com.; revizorja Černelč
Stanko, abs. med. in Brezigar Danilo,
cand. med.

Velikonočne svinjine in kmečkili klobas
se je zahotelo še neizslednim svedrov-
cem, ki so splezali na streho kmeta Mi-
ška Lešnika v Laznici pri Limbušu, od-
stranili brez šuma strešno opeko, pre-
vidno prežagali strešno tramovje in sple-
zali v kaščo, ki se nahaja v kletnih pro-
storih. Nemoteni in neopaženi so odnesli:
prekajene šunke, pleča, krače, klobase in
celo — mast. Oškodovani posestnik trpi
škodo okrog Din 2.500.

Koliko stane železniška zatvornica?

Kakor znano, se je v zatvornico želez-
niškega prevoza na Tržaški cesti vsled
slabe oz. manjkajoče varnostne razsvet-
ljave zaletel šofer poltovornega avtomo-
bila neke mariborske tvrdke ter jo prelo-
mil. Po golem naključju sta ostala šofer,
kakor tudi njegovo vozilo nepoškodova-
na, a škoda železniške uprave zaraču-
nala na Din 15. — S tem še zadeva
kajpak ni rešena ker bo zadnja besedo
o dogodku spregovorilo sodišče.

Aretacije.

Davi je bil ob Dravi aretiran 45letni
G. O. iz Pobrežja, ker se je sumljivo ve-
del. Pri preiskavi so našli pri njem usnje-
no žensko ročno torbico. V njej je žepni
robček z monogramom S. H. Aretiranec
trdi, da je torbico že 15. tm. našel v Laf-
teršbergu. — Nocoj ponoči je bila tudi
zopet aretirana radi potepuštva in vlač-
čuganja že ponovno iz Maribora izgnana
Alojzija R.

Pismo iz Beograda

Beograd, 25. marca.

Stari Beograd izumira. Hitro, brez velikih bolečin in tiho. Novi čas je zarezal veliko in krepko brazdo. Tudi hitro in temperamentno in brez solzavosti. Ceste so asfaltirane, bajte več ali manj porite, red prihaja, čeprav počasi, vendarle vidno med ljudi. Na balkanizem ni nihče več ponosen, kakor nekdanj, in vse gleda, da bi se ga čimprej rešili. Kajpada globoko v dušah notri še ni zatrt in kaj rad prileze na dan, posebno ob kaki ugodni priložnosti, ko je treba zajo-kati nad starimi, prelepimi časi, ali pa, ko je treba pokazati, da so stari ven-darle nekaj storili in da današnji svet nima za vse te reči nobenega smisla. Posebno radi zastokajo cerkveni očetje, ki so od nekdanj bili sila konservativni, in ljubili vsaj zastoj. Zdaj jim je premalo verske gorečnosti, poletje spet zaženejo krik zaradi propadanja stoletnih starin, cerkva in samostanov; zdaj se zopet razjokajo nad neusmiljenim uničevanjem »prelepih« ulic, (ki so v resnici tako zamazane, da jih brez gnusa sodoben človek ne more niti pogledati, kam li da bi v njih stanovali!) ki jih nova gene-racija mahoma podira in, ne meneč se za proteste »starih in izkušenih«, za do-movino vseskozi zaslužnih mož, gradi nove lepe, čiste.

Zdaj je Beograd v krizi. Tako pravi-jo. Restavracije in kavarne so zares bolj prazne nego so bile svojčas, tudi v tr-govinah ni toliko kupcev kakor prej, vendar je to le znak konsolidiranja živ-ljenja. Ljudje so začeli mirneje živeti, solidnejše in pametnejše.

V gostilnah so cigani morali menjati svojo starodavno in staroslavno »vi-žo«. Namesto sevdalink in ciganskih ro-manc, svirajo zdaj moderne šlagerje — Sonny boy, Bublčki, englišvals — ali jim nikakor ne gre od rok. Cimbale, ciganske note in ciganske roke niso za to sorto muzike. Zato je treba črncev. Le — ti znajo! V Narodnem gledališču so gostovali. Pa kako so jo urežali! Vsak večer razprodano. Norija za tem, naravnost. Pa ni bilo nič posebnega. Sa-mo ples. Ritem. Ves čas, od začetka do konca: In pa neko nerazumljivo blebe-tanje. Ampak ritem, ritem je današnja potreba in — moda.

Stanovanj imaš, kolikor se ti zljubi na razpolago. Nad pet tisoč. Na vsaki hiši: stan za izdavanje, stan za izdavanje. Tudi trgovin je vse polno svobodnih. Lokalov, kolikor kdo želi. Opremljenih sob pa kar mrgoli. Pravijo, da je več kot 40.000 ljudi zapustilo prestolnico, odkar so uvedene banovine. Odtod toliko pro-stih prostorov.

Mariborsko gledališče

Petek, 28. marca. Zaprt.

Sobota, 29. marca ob 20. uri »Rigoletto«. Izven. Premijera. Gostovanje ge Tin-ke Wesel-Polla.

Nedelja, 30. marca ob 20. uri »Rigoletto«. Izven.

»Rigoletto« na marib. odru. Verdijev priljubljeni »Rigoletto« se bo izvajal prvič v letošnji sezoni v soboto, 29. tm. Partijo Gilde bo pela pri vseh predsta-vah slavna koloraturna pevka, ga Tinka Wele-Polla, prej dolga leta koloraturna primadona zagrebške opere, sedaj prima-dona v Gradcu, ki je gostovala po šte-teh vellemestih z največjimi uspehi. Na-dalje gostujeta še bivša odlična člana mariborske opere ga Zamejč-Kovičeva (Maddalena), ter g. Neralić (Rigoletto). Ostale glavne partije pojeta g. Ivelja (vojvoda) in g. Pavel Kovič (Sparafucile). Dirigira g. Herzog, Mitrovičovo re-žijo obnavlja g. Harastovič.

Grofica Marica v Ljutomeru.

Skoro neverjetno, da bi Ljutomer do-živel kaj podobnega! »Marica«, ki je do-lej šla samo skozi Ljubljano in Mari-bor v Slovenijo — je zašla po čudnem naključju tudi v metropolo Prekije — Ljutomer. Lotil se je je agilen sokolski dramatični odsek, ki je skupaj z Glas-benim društvom naštudiral težko opere-to. 18., 23. in 25. marca je napolnila sre-čna »Marica« Sok. dom in vem, da ga bo še par krat! Uspela je tako, da je Ljutomer in z njim vsa Prekija lahko

Kinematografi razprodani. Tonfilmi, tonfilmi, tonfilmi. Stoprocentni in samo stoprocentni. Nihče neče več gledati ne-mih filmov. Nihče. Vse samo počuje in govoreče filme. In na enkrat se je zna-šlo več kot 700 muzikantov na cesti brez kruha. Nov čas. Seveda se najde-jo ljudje, posebno iz gledaliških krogov, ki trdijo, da je to le začasno, samo nav-dušenje, momentano blazno dirjanje za novim, da je bilo prav tako tudi takrat, ko se je pred tridesetimi leti prvič poja-vil film in so tudi takrat črnogledi pre-rokovali gledališčem smrt, ki se pa ni uresničila, ampak baš nasprotno, da je gledališče še prav posebno napredovalo ta leta. Vendar je ta novi izum brez dvoma velik in bo imel gotovo zmeraj več pristašev, posebno, ko se bo izpo-polnil. Zdej že gre glas iz tujine, da bo izum izpopolnjen tako, da se bo lahko doma s pomočjo radija i videlo i sliša. Prenos slike. Zopet nova doba. Teater dobi novo formo.

Ampak interesantno pa je pri vsem tem to, da je gledališče jako dobro obi-skano. Še nikoli prej ni bilo tako dobro, pravijo. Celo opera, za katero niso Beo-grajčani kazali posebnega navdušenja, ina vsak dan več posetnikov. Poleg tega se uprava bavi z mislijo, da v Manežu ustanovi svojo opereto. Do zdaj so kri-tiki režali na vsako tako misel in po-skus njene realizacije, zadnje čase pa se lahko berejo baš v teh »kritičnih« ru-brikah nasveti, da naj se ustanovi ope-reta. Tako bi veliki teater pri spomeni-ku služil za opero in dramo, Manež pa za komedijo in opereto. Chi vivra, ve-dra. Samo če ni malce prepozno zdaj že, ko triumfira tonfilmopereta, ki more nuditi prvovrstne režije, revije, balet, kostume itd.? Saj je baš »Beograjska opereta«, ki je več let gostovala v Cla-ridgeu, orala opustiti svoje delovanje v Beogradu in ga prenesti v provincijo. Tonfilm ji je delal tako veliko konkuren-co, da ni zdržala.

Literarno življenje je precej živahno. Opaža se tudi počasno uvajanje latini-ce. Nekaj novih knjig je izšlo v njej. Ali tista stara pesem, o kateri so slo-venski časopisi poročali že sto in sto-krat, da namreč v Beogradu v nobeni knjigarni ni dobili slovenskih knjig, še zmeraj velja.

Senzacij pa je zmeraj. Zdej s tem, zdaj z onim. Letos bo največja: Vsesokolski izlet. Priprave so že v polnem teku in vsi se ga neizmerno vesele, kajti poleg velike patriotične manifestacije, brez-številne revije sokolskih moči, bo pri-nesel tudi precej zaslužka v gospodar-sko malce obubožani Beograd. Saj bo pritoka na tisoče in tisoče ljudi. Pre.

ponosna na njo. Predvsem zaslužijo vsi pohvalo igralci na odru in pred odrom, vsak po svoje, a skupaj so nam poka-zali, da lahko še kaj podobnega zmoro-jo. Vse vloge so bile srečno izbrane in so se tudi vsi potrudili, da so svoje vlo-ge primerno podali. Prve pevske treme in nekatere začetne napake, ki jih ne pogrešamo niti med pravimi pevci-igralci, so sicer malo motile, vendar je bil celoten utis — dober. Naslovno vlogo je krasno podala pevski, še bolj igralski ga dr. Strojanova, ki se stalno razvija v igralko velikega stila. Vreden partner v enakem obsegu ji je bil g. St. Stopar, ki se je posebno igralski silno vživljal. Kot prava igralka in pevka naravnega gla-su je očarala z nastopom gđ. R. Kukov-čeva. Užgal pa je tudi njen partner g. Vilar kot baron Zsupan, ki je bil izbo-ren. Salvé smeha je vzbujal g. Mikl kot Populesko, le tu pa tam je malo preti-raval. Dobro vlogo sta podala ga Reicho-va (kneginja Cudenstein) in njen komor-ni sluga Penizek g. Vargazon. Kot ci-ganka je ugajala ga Drvenikova. Čeka sta podala primerno g. Horvat in g. Reich. Zbor je bil dovolj ubran in je ce-lo vodil orkester, ki je tuptam imel po-časen tempo. Vsi ostali igralci in deca so dostojno rešili svojo nalogo in tako pripomogli k celotnem uspehu operete. Režija je bila prvovrstna, saj se je g. Ogrin že večkrat izkazal. Scenerija je ugajala, le žal razsvetljava ni vedno od-govarjala zahtevkom režije. Orkester Glasb. društva je pod svolasim di-riгентom g. Fr. Zacherlom dal svoj obu-lus na oltar operete. Vsa čast! — ar.

Mariborski in dnevni drobiž

Na počitniški koloniji pri Šmartnem na Pohorju.

katero vzdržuje Društvo za zdravstveno zaščito otrok in mladine v Mariboru, se je te dni pričelo z nadaljevanjem del. Ker je vreme ugodno, zidarji in tesarji že pridno dokončavajo novo gospodarsko poslopje, ki bo, kakor kaže, dovršeno koncem meseca oprila ali pričetkom maj-nika. V tem poslopju bo stanovanje za oskrbnika in služinčad, pralnica, klet in ledenica ter hlev za deset glav živine kakor tudi prostori za ostale gospodar-ske pritikline. Pod poslopjem bo naprav-ljena vzorna gnojnišna jama po načrtih kmetijskega oddelka banske uprave, no-vost za tamošnje kraje, pri hišnem po-slopju pa higijenične greznice po načrtih in s podporo Zdravstvenega doma v Ma-riboru. V prvi polovici meseca maja bo-dovršili notranja dela mizarji, pleskar-ji, pečarji in steklarji. Tu ne smemo po-zabiti omeniti mariborskega pečarske-ga podjetja Heričko, ki je že lani prispe-valo 8.000 Din vreden veliki štedilnik ter tudi letos pri dobavi novih peči poka-zalo vso blagohotno naklonjenost. V glav-nem hišnem poslopju bo opremilo Slo-vensko žensko društvo lično obednico v domačem narodnem slogu.

Nad vse delaven je društven gospodar-ski odsek, ki je te dneve posadil okoli 200 sadnih drevesc, tako, da so nastali ob dovodnih potih celi novi drevoredi, ki bodo donášali koloniji v nekaj letih le-pe koristi. Goljava za poslopjem je po-sajena z raznim lepotičnim drevjem in grmičevjem, pod hišnim poslopjem je pa pripravila neka marljiva odbornica 'ičen cvetličan vrtič. Večji del sadnega in le-potičnega drevja in grmičevja so dru-štvu prispevale drevesnice Rosenberg, Mestno olespevalno društvo in vrtnar Jemec. Posebno impozanten pa postaja 2500 kvadratnih metrov obsežni zelen-jadni vrt, predelan iz bivše njive, ki bo donášal koloniji skoro vso potrebno ze-lenjavo. Polja in travnike se je poslo-z umetnimi nitrofoskalmi gnojili, katera je prispevala društvu Ruška tvornica za dušik. Zanimivo je bilo te dni opazovati okoliške Pohorce, ki so trumoma prih-jali na posestvo, zvedavo opazovali go-spodarska dela in naprave, ki so jim do-kaj nova, ter se radi prijavljali za razna dela. Župani in nekateri boljši posestniki pa so se celo brezplačno stavili na raz-polago za oranje kot znak hvaležnosti za nekatere usluge, ki jih je društvo na-pravilo tamošnjim krajem. Na posekanih jasad, ki jih je zanemaril prejšnji last-nik, se bo posadilo v prihodnjem mesecu okoli 12.000 drevesc, katera je prispeval šumarski odsek banske uprave.

Na posestvu bodo letos postavljene tri letne barake z dvojnimi strehami in po-kritimi verandami, kjer bo imela deca prostor ob slabem vremenu. Do prvega junija, ko se bo pričela sezija, bo pri-pravljenih nad sto opremljenih postelj.

Sad

lepih kakao-dreves se predeluje v naših tovarnah. Dobavljamo kvalitete v ka-kao in čokoladah ter dobre pralineje. Pridite s svojimi znanci jutri dne 28. tm. na skodelico čokolade k

JULIJU MEINL-U.
Gospodka ulica 7.

Razglasitev vojnega razporeda

bo tudi letos na Teznu v času, ki bo ob-veznikom pravočasno javljen potem ča-sopisja. Ker morajo do takrat vsi v Ma-ribor pristojni obvezniki imeti vojne is-prave, v katere se bo pri razglasitvi vpi-sal vojni razpored, naj se obvezniki, ki do danes še nimajo vojne isprave ali so isto izgubili, čimprej javijo v mestnem vojaškem uradu, Slomškov trg št. 11 med uradnimi urami.

Smrtna kosa.

Včeraj je preminula v Mariboru po dol-gi in težki živčni bolezni gospa Karolina Lampe, roj. Klobčauer, soproga hišne-ga posestnika g. Franceta Lampeta. Po-greb pokojnice se bo vršil jutri, v petek, ob 16. uri izpred kapele mestnega poko-pališča na Pobrežju. Blag ji spomin, ža-lujočim naše sožalje!

Občni zbor SPD Maribor.

V petek, dne 28. tm. ima ob 19.30 v restavracijskih prostorih Narodnega do-ma mariborska podružnica Slovenskega planinskega društva svoj reden občni zbor. Vabijo se vsi planinci in njih pri-jatelji, da se občnega zbora udeleže v čim večjem številu.

Ljudska univerza v Mariboru.

V petek, dne 28. marca, ob 8. uri zve-čer v kinu Apolo francosko predavanje vseuč. prof. g. dr. W a r n i e r iz Za-greba o **modernej Franciji**. Na podlagi mnogih lepih skioptičnih slik bo preda-vatelj razvijal podobo pomembnih pri-dobitev in velikega razvoja sodobne Francije. Ljubitelji francoske kulture, ne zamudite tega izvanrednega, lepega in interesantnega predavanja. Prihodnje predavanje je namesto pondeljka v pe-tek.

Zadnji lajnar.

Včeraj so se po mariborskih ulicah zadnjič glasile nam vsem že davno po-znane melodije lajne, ki jo je 25 let vo-zil po Mariboru danes 71letni slepi laj-nar Rudolf Jelinek v spremstvu svoje 74letne žene. Mož se preseli v Zidani-most in izgine z njim iz Maribora po-slednji lajnar, ker se nove koncesije več ne dajejo.

Šolska mladina na vsesokolskem zletu v Beogradu.

Vsesokolski zlet v Beogradu se bo pri-čel dne 7. in 8. junija t. l. z nastopom šolske mladine. Sodelovalo bo 9377 di-jakov in dijakini srednjih šol in učite-ljišč (5479 moških, 3898 ženskih). Sodelo-valo bo tudi 800 dijakov obeh spolov iz ČSR, ki bodo dopotovali v Beograd pod vodstvom svojih telovadnih učiteljev.

Grof Monte Christo

Poskušno oranje z novim FORDSON. traktorjem.

V pondeljek, dne 31. marca, prispe v Maribor novi FORDSON-traktor, ki je na poskušni vožnji skozi Jugoslavijo. Po-trební prostor za oranje se nahaja na posestvu gosp. Rotha v Radvanju, ven-dar leži ob Tržaški cesti ter je za gle-dalce lahko dostopen. Poskušno oranje bo od 2. do 5. popoldan. Vsi interese-nti se vlijudno vabijo, da se udeleže te de-monstracije.

Esperantsko društvo v Mariboru.

Občni zbor se bo vršil v soboto 5. apri-la in ne že 29. marca, in sicer v Park-ka-varni. Pričetek ob 20. uri. 905

Cercle français.

Odbor vabi člane društva in vse pri-jatelje Francije, da se polnoštevilno ude-leže predavanja o moderni Franciji, ki ga bo imel gospod R. Warnier, profe-sor za francosko literaturo na zagreb-ski univerzi, v petek, dne 28. marca ob 20. uri, v kinu Apolo.

Srečke drž. razredne loterije IV. kola so prispele. Igralci naj jih pravočasno zamenjajo v upravi »Jutra« in »Veče-rnika«, Maribor, Aleksandrova cesta 13. Zrebanje se bo vršilo 8. aprila.

Gostilničarji!

Prvovrsten jabolčnik in hrušovec, du-mač pridelek, se dobi pri Kmetijski družbi za Slovenijo, Melje (na dvorišču). Prodaja se vsak pondeljek in torek na debelo. 903

Trgovski gremij v Mariboru

ima v soboto, dne 29. tm. ob pol 20. uri v Gambrovinovi dvorani svoj letošnji redni občni zbor. Iz razposlanih vabil je raz-vidno, da se namerava gremijalno načel-stvo letos poslužiti v gremijalnih pravilih določene pravice, kaznovati z denarno globo vsakega člana, ki bi se na neopra-vičen način ne udeležil občnega zbora.

Pradomovina slovenskega smučarstva

PRAKTIČNO SMUČARSTVO V BOHINJU. — LETOŠNJI VOJAŠKI SMUŠKI TEČAJ. — DOMAČE IZDELOVANJE SMUČI. — POHORJE IN SMUČARSTVO.

Slovensko smučarstvo je kot sport novejšega izvora, a ponekod je tudi pri nas bilo znano že pred stoletji, čeprav se je gojilo le iz praktičnih potreb. Najstarejše pa je v Sloveniji in gotovo tudi v vsej Jugoslaviji smučarstvo v Bohinjski dolini na Gorenjskem. Primitivne smuči so tam poznali že pred davnim časom in so se jih domačini posluževali pri svojih potih po visoko zasneženih cestah in stezah, travnikih in pašnikih ter po bočjih gora. Z njimi so hodili od vasi do vasi, v nedeljo v cerkev in drugam. Ta narodni običaj se je ohranil vse do današnjih dni, ko je smučarstvo postalo tudi velevažen zimski sport in ko se vsako leto prirejajo številne narodne in mednarodne smučarske tekme.

Prebivalci Bohinjske Bistrice in vseh vasi v Bohinjski dolini se vozijo na njih, in na smučeh prihajajo tudi otroci v šolo ves zimski čas, ko pokriva sneg ta romantični del naše zemlje. Razumljivo je tedaj, da se je v Bohinjski dolini razvil tudi prvi slovenski smučarski sport in da je še sedaj njegovo glavno središče. Tam bi se bila morala letos vršiti tudi mednarodna smučarska tekma, ki kateri so se prijavili smučarji iz vseh evropskih držav, kjer se ta sport resno goji. Zaradi izredno tople letošnje zime in pomanjkanja snega pa je morala ta prireditev zaenkrat biti preložena na prihodnje leto.

Pač pa je bil Bohinj tudi letos središče obsežnih smučarskih vaj za mednarodne tekme in so tam trenirali vsi naši prvi smučarji in tekmovalci. Od 16. januarja do 25. februarja se je na tam tudi vršil vojaški smučarski tečaj za celokupno našo vojsko, katerega sta vodila dva naša odlična častnika-sportnika, peš. poročnik Tomislav Magaš in peš. poročnik Kosta Kapetanović. Tečaj je uspel v vsakem

ozirom zelo dobro in bo kader letos izvežbanih vojakov-smučarjev najboljša podlaga za nadaljni razvoj smučarstva v naši vojski. Pri tem je s svojimi praktičnimi izkušnjami pomagal tudi bohinjskobistriški smučarski sportni klub »Bohinj«, ki šteje 60 članov in članic ter 120 članov naraščaja.

Istotako interesantno pa je tudi, da so se v Bohinjski Bistrici pričele izdelovati prve moderne smuči v naši državi, in to že leta 1902. S to obrtjo je pričel tamkajšnji mojster Franc Rozman in je v osem in dvajsetih letih svoje izdelke tako izpopolnil, da zamore tekmovalci z najboljšimi tujnimi fabrikati. Izdeluje pa poleg navadnih smučk tudi smuči za terensko vožnjo, za smučanje po gozdovih, za tekme in za skakanje. V poslednjem času pa izdeluje tudi »Jugoslovanske hikorij smuči«, kajti »hikorij«, ki so v vsem sportnem svetu najbolj cenjene, niso nič drugega kakor »smuči« izdelane iz mlade hrastovine. Kljub temu pa je vse naše domače izdelovanje smuči ostalo le na obrtni podlagi in se do pravega industrijskega obrata ni moglo razviti. Prvi tozadevni poskusi se niso obnesli.

Smučarstvo pri nas torej ni nekaj tujega in nepoznanega, ker se je na domačih tleh in tako rekoč samo od sebe razvilo do sporta. Ker pa postaja kot zimski sport od leta do leta pomembnejša panoga, bi bilo priporočljivo, da bi se tudi pri nas na Pohorju dvignilo od sedanjih prvih početkov do velikega in modernega razmaha. Kakor hitro bodo dograjevali sedaj projektirane pohorske ceste in ko bo zgrajena tudi vzpenjača, bo treba resno misliti na postavitve skakalnice, na prirejanje smučarskih tečajev in posebno tudi domačih in mednarodnih tekem, ki bodo lahko občutno dvignile naš tujski promet.

Nekdanja in sedanja jezera

IZEDNAČEVANJE VIŠIN IN NIŽIN. — NEKDANJA JEZERA NA SLOVENSKI ZEMLJI. — USODA SEDANJIH JEZER.

Večni zakon prirode je, da se vse razlike skušajo izenačiti, ako niso na delu druge sile, ki delujejo v nasprotnem pravcu. Glavno delo izenačenja pa vrši voda. Ona je tista sila, ki dan za dnem, leto za letom, stoletje za stoletjem razjedajo kamenje ter ga spreminja v prst, katero odnaša potem z gora v nižine. Tako ruši gore, da postajajo vedno bolj nizke, zasipa pa tudi ravnine in naposled jezera in morja. Naravno je tedaj, da je bila podoba zemeljske površine nekoč docela drugačna kakor je dandanes, in drugačno je bilo tudi lice naše slovenske zemlje.

Pogorja, ki so dandanes tako lepo izpresekana po dolinah, po katerih tečejo potoki in reke, nekoč niso bila tako sistematično urejena in odtok vode ni bil tako lahek in enostaven, kot je sedaj. Marsikod ni bilo globokih zasek in dolin — te je izdobil šele voda v teku dolgih tisočletij in stotisočletij. Tam kjer ni bilo zasek in dolin, so bili tedaj naravni jezovi in za njimi so v kotlinah morala biti globoka in velika jezera. In zares geologu še danes ni težko ugotoviti, kje vse smo nekoč bili pod vojo, pod jezersko gladino. Ponekod pa je spomin na nekdanja jezera celo še tako svež, da se je ohranil v pravljici ali v ljudskem sporočilu.

Tako n. pr. vemo, da ni tako dolgo od tedaj, ko so se tam, kjer leži dandanes Ljubljansko barje, zibali valovi velikega jezera, na katerem so naši prapredniki gradili svoje zanimive stavbe na koleh ali mostišča. O tem pričajo poleg ustnih izročil tudi številna poznejša odkritja. Prav tako je v pravljici še sveže ohranjeno sporočilo o času, ko je bilo zeleno jezero tam, kjer leži danes Šaleška dolina z Velenjem, Šostanjem in ostalimi kraji. Po raznih znakih pa se dá

tudi ugotoviti, da so bila jezera tam, kjer je zdaj Dravinjska dolina med Kojncami in Poličanami, tam, kjer se siri Celjsko polje med Braslovčami, Celjem, Grobelnim in Vojnikom, tam kjer teče Pesnica med Slovenskimi goricami in da je bila ena sama velika vodna ravan tudi med Pohorjem, Slovenskimi goricami in Halozami.

Jezera pa so bila na slovenski zemlji tudi tam, kjer so zdaj Krško polje na Dolenjskem, Sorško polje na Gorenjskem, v dolini Unca pri Planini na Notranjskem, ob Pivki pri Postojni, v Reški dolini na bivšem Notranjskem, v Vipavski dolini, v raznih delih Soške doline in na Koroškem v Podjuni, Zili itd. Vsa ta jezera pa so tekom stotisočletij izginila in ostala so na slovenski zemlji samo še: Cerkljsko, Blejsko, Bohinjsko, Baško, Osojsko, Vrbsko Hodiško in Klopniško jezero. Nekatera teh jezer, kakor na pr. vsa štajerska, ter kranjska na Gorenjskem in Dolenjskem so izginila zaradi tega, ker je voda, ki je iz njih otekala, izjedla globoke zaseke in doline, druga, tako n. pr. notranjska pri Planini, Postojni, Vremah itd., pa so si našla odtok po podzemeljskih jamah in se vsled odtoka sčasoma popolnoma posušila. In tam, kjer so ležale nekoč ogromne množine vode, kjer so živele neštete ribe in druge vodne živali, se razprostirajo dandanes rodovitna polja z mnogimi vasmimi, trgi in mesti.

Proces izenačevanja višin in nižin pa se nadaljuje tudi v naši dobi in se bo, če ne pride do nepredvidljivih dogodkov, nadaljeval še dalje, dokler ne bo završen v popolnem izenačenju. Ta razvoj pa povzroča, da postajajo vsa še obstoječa jezera vedno bolj plitva, struge odtokov pa vedno bolj globoke. Tako bo tedaj v bodočnosti nekoč napočil čas, ko se bo

do izsušila tudi še naša današnja jezera in o nekdanjih njihovih lepota ne bo več duha ne sluha. Ta proces pa bo, naravno, trajal še silno dolgo in se nam zato za naša jezera še ni treba bati, da bi jih izgubili.

Vohun velikega vojskovodje

Ko se je mladi cesar Napoleon mudil v Strassbourgu, se je nastanil v prefekturi. V velikih dvoranah je bilo vse polno generalov, adjutantov, oficirjev, civilnih komisarjev in dobaviteljev, kakor je to običajno pri velikih dogodkih. V najlepši dvorani pa so bili zbrani oni, ki so čakali, da jih Napoleon sprejme. Cesar je opravljal avdijence zelo naglo. Končno je prišel do zadnjega. Bila je 30 letna vitka oseba z zelo bistrimi očmi. Mladenič je govoril precej tiho, tako da ga je Napoleon prekinil in osorno pozval, naj govori glasneje.

»Jaz sem Schulmeister.« — »Torej učitelj, kaj hočete od mene?« — »Nisem učitelj, ampak se pišem Schulmeister. Poznam ves ta okraj in bi Vam mogel mnogo koristiti.« — »Torej ste vohun! Ne potrebujem Vas!« S kratkim pozdravom je odšel nato cesar v sosednjo dvorano, naročil pa je Schulmeistru, naj se zgleda pri maršalu Bernadottu, morda ga bo on rabil.

In Bernadotte je res potreboval dobrega vohuna. Schulmeister je bil dolga leta tihotapec ob Renu in je poznal vso pokrajino. Imel je tudi številne pomočnike in izvrstne zveze s političnimi oblastmi. Poveljniku avstrijske vojske, generalu Macku, ki mu je slepo veroval, je natvezil, da je na Francoskem nastala revolucija in da se je večji del francoskih čet moral vrniti domov, da napravi red. Generala Macka so zaman opozarjali prijatelji, da naj bo previden. Kljub temu je odposlal Schulmeistera v Stuttgart, da prouči stanje francoske vojske. Toda ta je med tem stopil v službo Francozov, katerim je dal izvrstne informacije o stanju avstrijske vojske. Kakor znano, je Napoleon Macka popolnoma porazil ter ujel tudi njega in ves njegov štab.

Tudi pri Wagramu je napravil Schulmeister Napoleonu velike usluge. Ponovno je prišel med avstrijske čete, vedno z drugo krinko. Končno so ga v neki koči obkolili. V stiski se je v odločilnem trenutku preoblekel v pekovskega pomočnika ter čisto mirno prišel iz hiše, razgovarjajoč se z vojaki, ki so obkolili hišo, nato pa je kmalu zopet prekorajil fronto. Sploh je bil parkrat v nevarnosti, da bo aretiran, a se je vedno srečno izmuznil.

V ostalem je bil Schulmeister tudi izredno hraber vojak in ga je Napoleon kot takega zelo visoko čislal. Ko je zasedel Dunaj, ga je imenoval za načelnika francoske policijske prefektуре ter si je kot tak pridobil velike zasluge za prebivalstvo. L. 1815 so ga končno ujeli Prusi in ga hoteli obesiti, vendar so mu ravno radi njegovega ljudomilnega postopanja na Dunaju odpustili. Schulmeister se je nastanil potem v Franciji ter je skoro vse svoje premoženje izdal za razne dobrodelne namene ter podpiranje lepih umetnosti. Umrl je v starosti 83 let v bedi in pomanjkanju, ne da bi se mu izpolnila želja, po kateri je vedno stremel. Hotel je namreč dobiti legijo časti. Ko mu je Napoleon po neki veliki uslugi rekel, naj zahteva od njega kar hoče, nakar je Schulmeister samo namignil legijo časti, pa mu je Napoleon odgovoril: »Vse lahko dosežeš od mene, toda kot vohun ne boš nikdar dobil tega odlikovanja!«

Namesto fazana ustrelili brata

Budimpeštanski veleposestnik Aleksander Fath je odšel v pondeljek z večjo družbo na lov na fazane, ki je končal silno tragično. Njegov brat Viktor se je med lovom hotel odpočiti za nekim grmom. Aleksander, ki je bil vodja druge lovske skupine, pa je zamenjal zeleni lovski klobuk svojega na tleh počivajočega brata s fazanom in je ustrelil. Šibre so zadele Viktorja naravnost v vrat. Ponesrečencu je sicer nudil v družbi nahajajoči se zdravnik takojšnjo pomoč, vendar je bilo že prepozno. Na potu v bolnico je Viktor Fath vsled izkravljenja izdihnil.

Sport

Maribor—Rapid.

V nedeljo popoldne se bo v Mariboru odigrala najvažnejša nogometna tekma spomladanske sezone. Na igrišču SK Rapida se srečata najresnejša nasprotnika in kandidata za prvenstvo Slovenije. ISSK Maribor ima po dosedanjih uspehih, kakor tudi po kvalitativni premoči več izgledov, vendar protivnika ne bo smel podcenjevati, sicer presenečenje ni izključeno. O obeh moštvi lahko trdimo, da sta na višku moči, ki sta jo dosegli v letošnjem letu in da bosta nudili prvo vrsten nogomet. Sodil bo ljubljanski sodnik.

ISSK Maribor.

Drevi ob 20. uri občni zbor v restavraciji Orel. Vse članstvo se poziva, da se polnoštevilno udeleži občnega zbora.

Sodniška sekcija, službeno.

Prvenstveno tekmo rezerv ISSK Maribor:SK Rapid v nedeljo ob 14. na igrišču SK Rapida sodi gosp. Fišer. Prvenstveno tekmo I. moštva sodi ljubljanski sodnik. — Načelnik.

SK Železničar v Čakovcu.

SK Železničar odigra v nedeljo, dne 30. marca prijateljsko tekmo s SK Čakovcem v Čakovcu.

Češkoslovaško združništvo v Jugoslaviji

Nedavno je imela osrednja zveza češkoslovaških kmetijskih zadrug v Jugoslaviji svoj prvi redni občni zbor v stari Pazovi. Zveza je bila ustanovljena leta 1927. Prvo leto je bila zveza brez denarnih sredstev, zato se je propaganda vršila v glavnem potom slučajnih sestankov. Šele leta 1929, so za zvezo nastopili boljši časi: deloma s pomočjo oblasti, deloma z brezobrestnim posojilom je mogla zveza začeti razširjati svoj delokrog, naslonivši se zlasti na Savez srbskih zemljoradniških zadruga v Novem Sadu, v kateri je vstopila kot članica in bila na ta način oproščena taks, davkov, doklad in trošarine. Od takrat naprej se je pričelo intenzivno delo. Ustanovljena je bila v letu 1929, cela vrsta novih zadrug v Sremu (Bingula in Sid), Banatu (Potiski sv. Nikola, Sl. Aradac, Hajdučica, Bijela Crkva in Kovačica), v Bački (Labič) in na Hrvatskem (Hercegovac, Tomašica, Donja Konačica, Junovo selo, Poljane, Prekopakra in Ljudina). Danes ima zveza 40 zadrug, 8 v Bački, 6 v Sremu, 7 v Banatu, 19 na Hrvatskem. Nekateri so pričele z rednim poslovanjem šele letos. Dozdaj štejejo vse zadruge 1576 članov z 157.000 deleži; hranilne vloge znašajo 505.865 Din, krediti 50.804 Din. Zveza je uvedla za člane in nečlane prisilno obvezno štednjo s tedenskim vplačevanjem. Vsakdo, ki pristopi k tej štednji, se za veže vplačati vsak teden pri zadruzi 5 Din in dobi po 5 letih od dneva pristopa znesek 1500 Din.

Na ta način si zveza omogoča lastno finančno podlago, ki daje možnost, da dobivajo zadružniki cenene kredite. Glavno pa je, da s tem navaža ljudi k štednji.

Bogastvo blazne ženske

V umobolnici v Newyorku živi med drugimi tudi neka ženska, katere privatno premoženje znaša nič manj kot 450 milijonov frankov. Je to Ida Flagner, vdova enega od prvih, ki so našli petrolejske vrelce v Ameriki. Flagner se je dolgo bavil z izkoriščanjem petrolejskih vrelcev in si je pridobil veliko premoženje. S svojo ženo Ido je živel v najsrečnejšem zakonu in ji je tudi zapustil vse svoje premoženje. Toda njegova smrt je ženo tako potrla, da se ji je kmalu omračil um, nakar so jo oddali njeni sorodniki v blaznico, kjer je sedaj že celih 32 let in na ozdravljenje sploh ni misliti. Vse njeno premoženje je naloženo v neki banki in je doseglo z obrestmi vred že 450 milijonov frankov. Ker pa sme v smislu možne oporoke razpolagati z denarjem samo njegova žena, je sedaj vse to premoženje mrtev kapital, ki ga bodo postali deležni sorodniki šele po njeni smrti.

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

57

Povem ti, da je ležala kakor mrtva, ko sem šel od nje!... Ali imaš protistrup?... Protistrup zoper svojo pijačo?

»Ne govorite torej, da šele umira! Rajši recite: mrtva je!...«

»In protistrup?«

»Ali ste videli njene oči? Kakšne so? Odgovorite gospodar!«

»Steklene... brez pogleda.«

»In njena usta? Ali ste ji pogledali na usta?«

»Razklenjena so... ustnice pa so skrivljene in blede...«

»Se nekaj... kaj pa roka? Ali ste pazili na nohte?«

»Nohtje so modro obrobljeni... Protistrup, Maga! Prepričan sem, da jo je še čas rešiti.«

Starka je pokimala z glavo in dejala kratko in odločno:

»Da.«

»Ah! Kaj je torej s protistrupom? Ali ga imaš? Nemogoče je, da ga ne bi imela... Imaš ga, kajne?«

»Imam ga.«

Staremu Borgia se je izvil globok vzdih olajšanja.

»Daj mi ga! Brž!...«

»Ne!« je odgovorila Maga.

Papež je ostal za hip brez glasu. Ta udarec mu je bil strašnejši in bolj nepričakovan kakor udarec, ki ga je zadela malo popreje. Neumevno mu je bilo. Zastrupljena deklica je umirala: dobro! Toda starka je imela protistrup, ki je mogel obuditi mrliča. Tega je hotel imeti. In ona je odgovorila: »Ne!« Kaj to pomeni?...

»Čuj, Maga,« je dejal, misleč, da je našel vzrok, »izpametuj se. Brezumnost se te loteva... toda mudi se, otroka je treba rešiti!...«

Ona je zmajala z glavo rekoč:

»Nikakor še nisem bila manj brez uma, Borgia!«

Papež je vzdrltel. Prvikrat ga je Maga zdaj imenovala s pravim imenom. Čutil je, da se zbira nesreča nad njegovo glavo.

»In ti mi nočeš dati protistrupa?... Zakaj ne?...«

»Zato ne, ker hočem, da trpiš, Rodrigo!...«

To pot je popadla papeža groza. Glas Mage se je izpremenil... Zdelo se mu je, da pozna ta glas... Kje?... Kdaj — kdaj ga je slišal?... Umaknil se je za par korakov, kakor da je zagledal pošast.

»Ali nočeš rešiti nesrečnice?« je zajecjal, drgetaje pod neznanim davljenjem svoje groze.

»Ne, Rodrigo,« je odgovorila Maga, ki se je bila tudi umaknila v ozadje votline, tako da je Borgia skoraj ni več videl. »Ne! Jaz nočem rešiti dekleta... zato ker te poznam!«

»Poznaš me?« je ponovil on, ves poparjen.

»In tudi njo poznam!... Poslušaj, Rodrigo! Pred šestnajstimi leti je bila ta deklica izpostavljena na stopnicah pred cerkvijo Angelov... Od lastne strahopetne in zločinske matere... in kako naj ne bi bila strahopetna in zločinska, ko se je vdala tebi!... Njena mati jo je zavrnila... ali slišiš?...«

»Pred cerkvijo Angelov!« je zajecjal papež... »Ah, spominjam se!... Tista mati je bila...«

»Tista mati je bila grofica Alma, tvoja ljubavnica... in zavrženi otrok, otrok, ki sem ga pobrala jaz... otrok, ki je malo manjkalo, da ga ni oskrnil nečisti duh tvoje pohote... otrok, ki si ga umoril, Borgia — je tvoja hči!...«

Papež je omahnil... kolena so se mu sklenila... Zlovesči glas Mage se mu je zabadal v glavo kakor razbeljena igla...

»Moja hči!« je zamrmral.

»In zdaj, Rodrigo, ali hočeš vedeti, zakaj je ne rešim, da bi jo lahko rešila... Ali hočeš vedeti?...«

Toda Borgia ni več poslušal, ni več slišal... Pijan od strahu in groze se je bil splazil iz votline in je zbežal tja v noč, sklonjen, opotekaje se semintja, in z blazno trdovratnostjo ponavlja besedo, ki mu je bila zadela dušo:

»Moja hči!... Moja hči!...«

»To je začetek kazni!« je zamrmrala Rosa Vanzo.

XXXIV.

Oče.

Skoraj celo uro je blodil Rodrigo Borgia po hribu, trgaje si roke ob trnju in skakaje čez skale in kameenje...

Ta beg v noč je pomiril njegovo strašno razburjenost. In čuvstvo njegove groze se je polagoma razkldilo.

Pamet in preudarek sta kaj kmalu nadomestila razdraženost njegovega duha. On ni bil tak človek, da bi predolgo ječal — in dokaj kmalu se mu je posrečilo zamoriti krik, ki mu ga je v prvem hipu iztrgala narava. Od stresljaja, ki ga je bil skoraj podrl, je ostalo naposled le še začudenje in nekako bolno strmenje.

»Ne mislimo več na to!« je zamrmral, odhajaše proti vili.

A vseeno, nehoté je mislil: stresljaj je bil prehud... Nenadoma se je spomnil, da baš zdaj dva njegova odposlanca pošilja prijelati grofa Alma. In kmalu se je pridružila misel, da Cezar zbira armado, s katero hoče korakati nad Monteforte, ki ga brani Beatrice... sestra umorjenke, druga hči grofice Alma! »Usoda, usoda!... Dvoje rodbin stoji druga drugi nasproti! In ena izmed njih mora poginiti!...«

Ko se je vrnil v vilo — to pot se mu ni zdelo vredno skrivati svoj prihod — mu je ostajal od vseh teh dogodkov gluh nemir, ki ga je skušal potolažiti, a se mu ni posrečilo docela. Še vedno se mu je zdajpazdaj vračala groza in ga je napadalo sočutje, ki ga je dušil, kolikor je mogel.

Napotil se je proti sobi, kjer je spala deklica svoj večni sen. Hotel je videti, kakšna je njegova »hči«.

pogledati jo z očmi očeta in ne več z očmi zaljubljenca. Toda obrnil se je nazaj, kajti nenadoma ga je popadel praznoveren strah — pri njem kaj redka prikazen. Misel, da bi stopil pred mrliča, ga je pretresla do mozga... Čutil je nujno potrebo videti kogarkoli, govoriti z živim človekom...

S takimi mislimi v glavi je prišel mimo sobe abata Angela in trdo potrkal. Abat je takoj odprl in kriknil od začudenja.

»Moj Bog, sveti Oče... Pa ne, da bi bila vaš Svetost bolna?...«

»Ne, ne, Angelo...«

»Pokoncu ob taki uri... skoraj bo polnoči... kolika neprevidnost!...«

»Hotel sem te videti...« je zablebetal papež... Mladi duhovnik je poslušal z nemirnim strmenjem.

»Ah, da, to sem hotel: ukaži zvoniti z mrtvaškim zvoncem...«

»Z mrtvaškim zvoncem!... Sredi noči!...«

»Moja volja je takšna...«

»Pa kdo je umrl, Sveti Oče?« je kriknil abat skoraj z grozo.

»Mlado dekle... Tista, veš... ki jo je Pierina privedla iz Rima... Daj, Angelo, stori, do pozvone njeni ubogi duši... To bo tudi meni dobro delo...«

»Ubogam, sveti Oče!... Ah, koliko nesreča!... Tako mlada je bila, tako lepa!... Ali se naj potem vrnem k njegovi Svetosti?«

»Ne, Angelo... počivat pojdem... potreben sem miru... le pojdi...«

Angelo je stekel proti kapelici. Borgia, glavo sklonjeno v globoki zamišljenosti, pa je ostal na mestu.

Mrtvaški zvon je zapel... Papež se je zdrnil...

Ni se upal vrniti v svojo sobo... Ta mrtvaški zvon, ki ga je bil sam ukazal zvoniti, ga je iznova izročal tisti praznoverni grozi. Splazil se je na svoj vrt, kamor je dospel, ne da bi ga videli redki slugi, kar jih je bilo še pokoncu, ali kar jih je mrtvaški zvonec prebudil iz sna.

Na vrtu si je globoko oddahnil ter začutil, da mu odlega ter da ga temne misli zapuščajo.

Toda nenadoma ga je nekdo zagrabil. Trdo zvita cunjica mu je zamašila usta. Še tisti hip je omahnil ter se zvrnil vznak.

V trenutku je začutil, da so mu zvezane roke in noge. In človek, ki ga je bil podrl, zvezal in mu zamašil usta, se je sklonil čezenj ter zamrmral s porogljivim glasom:

»Izvolite biti mirni; sicer vam bom v svoje veliko obžalovanje primoran malo pretirno zadržati vrat. Tega posla sem namreč jako vešč... Gospod vaš sin vam lahko potrdi, sveti Oče...«

Ragastens je položil Rodriga Borgia na posteljo, a nato je stekel k vratnim vratcem in privedel svoja prijatelja. Ko so stali vsi trije pred papežem, so sedli sleherni na svoj stol.

vednostjo zasledoval ta čudni prizor. Ragastens je izpregovoril:

(Nadaljevanje sledi.)

V kleti moji vina so odlična; v pekarni gibanice, keksi in rogljiči, suhor in potice, da se vsaka gospodična kar obliže, ko ji krožnik mizo diči! Kdor ne verjame, naj se obrne náme:

Alojzija Šafarič, gostilna pri »Večernem solncu«, Splavarska ulica.

Učenko

sprejme atelje za perilo Rupnik, Slovenska ulica 20. 897

Iščem v najem

pekarno v prometnem kraju takoj ali pozneje. Naslov v upravi lista. 815

Les za ograje.

Hrastove stebre, letve in krajnike ima po ceni na prodaj tvrdka Strasschill in Felber, trgovina z lesom Maribor, pristaniška ul. 8. 859

Podstrešno sobico,

čedno opremljeno, oddam takoj boljšemu gospodu, Prešernova ulica 19. 812

Blagajno (Wertheimko) št. 1

proda Bureš, urar, Vetrinjska ul. 26.

Trenchcoat plašč,

pletene obleke ter nekaj klobukov prodam. Naslov v upravi »Večernika«. 814

Prodaj

gramofon, (kovček), 20 plošč, dobro ohranjen za Din 900. Naslov v upravi Večernika. 906

»Ljubljanski Zvon«

letnik 1916 št. 1 kupim. Naslov v upr.

Sobo in črkoslikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2281

Vse vrste pletenin

po meri. Popravila, spadajoča k tej stroki, izvršuje najbolje, hitro in ceno-mehanična pletarna Javornik, Vojnaška ul. 2. 364

Popravila damskih klobukov,

hitro, okusno in ceneno od Din 25.— naprej pri Ana Hobacher, Maribor, Aleksandrova cesta 11. 725

Gramofone

popravlja najbolje in najceneje mehanična delavnica Justin Gustinčič, Tattenbachova ulica. 14. 602

Stole vpletam

s prvovrstno trstiko in sprejemam v popravilo vsakovrstne košare in sita. Josip Antloga, košarski in sitarski mojster, samo Trg svobode, zraven mestne tehtnice. 529

Franc Lampe, hišni posestnik javlja v svojem, kakor v imenu vseh sorodnikov vsem prijateljem in znancom tužno vest, da je njegova ljubljenska soproga, oziroma hčerka in teta, gospa

Karolina Lampe, roj. Klobčauer

v sredo, dne 26. marca 1930 po dolgi živčni bolezni v 31. letu svoje dobe nenadoma zatisnila svoje blage oči.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v petek, dne 28. marca 1930 ob 16. uri iz kapele mestnega pokoplišča v Pobrežju. Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 29. marca ob 7. uri v stolni in mestni župni cerkvi v Mariboru.

Maribor, Trst, Sv. Jernej na Dolenjskem, dne 26. marca 1930.

Najboljši

in najcenejši nakup nogavic, rokavic, perila ter vseh modnih in šiviljskih potrebščin

Modna trgovina
ANTON PAŠ
Maribor, Slovenska ul. 4

Ste že član
Vodnikove družbe?

Spominjajte se CMD!

Pisarniško moč

veščo knjigovodstva, slovenske in nemške stenografije ter strojepisja se s 1. aprilom

sprejme!

Ponudbe pod »Spretnost« na upravnishvo lista.

Oglejte si veliko zalogo novih

MODNIH LISTOV

za pomlad in poletje

Knjigarni Tiskovne zadruga
v Mariboru, Aleksandrova 13

Zahtevajte povsod »Večernik«!